АУБРБ
АСОЦИАЦИЯ НА УНИВЕРСИТЕТСКИТЕ БОЛНИЦИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

1431 София
ул. „Свети Георги Софийски" 1
e-mail: aub@aub.bg
www.aub.bg

Изх. № 14/24.07.2024

ДО
ДО Д-Р ГАЛЯ КОНДЕВА,
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

ДО
ПРОФ. МОМЧИЛ МАВРОВ,
ВР.И.Д. УПРАВИТЕЛ НА НЗОК
ГР. СОФИЯ

ДО
Д-Р АЛЕКСАНДЪР СИМИДЧИЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ
В 50-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: приложение на чл. 45, ал. 29а от Закона за здравното осигуряване

УВАЖАЕМА ДОКТОР КОНДЕВА,

УВАЖАЕМИ ПРОФЕСОР МАВРОВ,

УВАЖАЕМИ ДОКТОР СИМИДЧИЕВ,

С влезлите в законна сила изменения на чл. 45, ал. 29а от ЗЗО (обн. ДВ бр. 13/2024г., в сила от 31.01.2024 г.) беше въведено правилото, че „НЗОК не може да заплаща лекарствените продукти на стойност по-висока от най-ниската стойност между средно претеглената стойност, заплатена от НЗОК през предходните 6 месеца за всеки лекарствен продукт, и стойността, на която лекарственият продукт е доставен на съответния изпълнител на болнична медицинска помощ, независимо от това дали той е възложител по Закона за обществените поръчки".

Придаденото ретроактивно действие на правните норми на чл. 45, ал. 29а, ал. 29б, ал. 29в, и ал. 29г от ЗЗО, променят правните последици по вече извършени действия или правния статус на факти и взаимоотношения, съществували преди влизането в сила на съответните правни норми, като оказват крайно негативно влияние на правната сигурност в обществения оборот.

Правната сигурност във вътрешното и международното право означава, че законът трябва по такъв начин да регулира обществените отношения, че правните субекти да имат възможност с висока степен на вероятност да предвиждат за напред поведението си съобразно принципите на законност.

АУБРБ
АСОЦИАЦИЯ НА УНИВЕРСИТЕТСКИТЕ БОЛНИЦИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

1431 София
ул. „Свети Георги Софийски" 1
e-mail: aub@aub.bg
www.aub.bg

Неприемливо е разпоредби на които е придадена обратна сила да водят до промяна в първоначално постигнати и често приключили договорености между страните по двустранни договори и да станат причина за поставянето на лечебни заведения за болнична медицинска помощ под мониторинг по реда на Наредба 5 от 17 юни 2019 г.

Важно е да се подчертае, че средствата отпускани по Наредба № 10 от 2009 г. за условията, реда, механизма и критериите за заплащане от Националната здравноосигурителна каса на лекарствени продукти, медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели и на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, договаряне на отстъпки и възстановяване на превишените средства при прилагане на механизъм, гарантиращ предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК са само за заплащане на необходимия лекарствен продукт.

В заплащането от НЗОК не са предвидени суми, които да остават в лечебното заведение и да осигуряват „безлимитна печалба". Не са включени в заплащането, разходите на лечебните заведения, касаещи допълнителните медицински дейности и труд на персонала, както и необходимите допълнителни консултации и проследяването на пациента. Не са предвидени и средства за покриване на разходите на лечебното заведение за осигуряване на работата на комисии и на персонала за администрирането на процеса по организацията на доставките на лекарствените продукти.

Провеждането на лечение на пациенти с онкологични и хематологични заболявания изисква изключително висока компетентност на лекарските екипи и експертните комисии. Няма механизъм, по който изплатените на доставчиците суми да се връщат в бюджета на болниците и да генерират приходи и печалба.

Всички тези разходи са за сметка на лечебното заведение и в тази връзка голяма част от лечебните заведения, въпреки че разполагат с необходимите специалисти, не провеждат нужното лечение на пациенти.

Разпоредбата на чл. 45, ал. 29г от ЗЗО предвижда, че „В случаите, когато стойността на конкретен лекарствен продукт, заплатена от НЗОК по реда на ал. 29а, е по-ниска с над 20 на сто от стойността, на която лекарственият продукт е доставен на съответния изпълнител на болнична медицинска помощ, независимо дали той е възложител по Закона за обществените поръчки, разликата между двете стойности се възстановява на съответния изпълнител на болнична медицинска помощ от съответния притежател на разрешение за търговия на едро с лекарствени продукти. По този начин допълнителната финансова тежест, формирана от тези до 20 % разлика за съответния лекарствен продукт, се прехвърля върху лечебните заведения.

Реализираните отклонения в доставните цени до размера на 20% остават за сметка на болничните заведения, което неизменно води до калкулиране на загуби. За държавните и общинските лечебни заведения, последствията са регламентирани в Наредба № 5 от 17 юни 2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове, изм. и доп. **ДВ. бр.61 от 19 Юли 2024г**." По силата на приетите изменения, при влошаване на годишна база на финансовите показатели, следва прякото приложение на чл. 48 "Държавните лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове, които на годишна база отчитат влошаване на финансовите показатели по чл. 46 спрямо заложените в бизнес

АУБРБ
АСОЦИАЦИЯ НА УНИВЕРСИТЕТСКИТЕ БОЛНИЦИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

1431 София
ул. „Свети Георги Софийски" 1
e-mail: aub@aub.bg
www.aub.bg

програмата, се поставят под особен надзор за период от три последователни тримесечия. По отношение на тях могат да бъдат предприети всички допустими от закона мерки с цел оздравяване."

На следващо място, въведеното ретроактивнодействие на „средно претеглената стойност" влече след себе си освен правна несигурност, а и нарушения на ДОПК. Законодателят въвежда и регламентира механизъм за цени, на които ще заплаща, но за същите липсва изначална гаранция че ще съответстват на момента, към който е възникнало данъчното събитие „доставка" и издадената данъчна фактура от доставчика. Ноторно известно за всички е последствието от възникването на данъчното събитие, към кой момент възниква задължението за начисляване на дължимия ДДС, сроковете за включване в дневниците на продажбите и респективно внасянето на същия по сметка на държавния бюджет. Едва към момента на отчитането на приложените медикаменти, следва да бъде преизчислена стойността им съгласно „средно претеглената стойност". Изходът е еднакъв както за доставчика, така и за лечебното заведение предоставящо болнична помощ, а именно или калкулиране на загуба за търговеца /ако отклонението в стойността надвишава 20%/ или калкулиране на загуба за болничните заведения /ако отклонението в стойността е до 20%/.

Влезлите в сила изменения в ДОПК (ДВ, бр. 66 от 2023 г., в сила от 03.05.2024 г.), регламентирани в Глава 21а от ДОПК вменяват задължения на лицата по чл. 5, ал. 2, т. 16 от ЗОП (представляващите лечебните заведения - търговски дружества) да уведомяват Национална агенция за приходите и Агенция митници за всички сключени договори на стойност над 10 000,00 лв. и плащания по първични платежни документи на същата стойност (чл. 182а от ДОПК).

На основание чл. 182б от ДОПК, лечебните заведения са длъжни да уведомят органите на НАП и АМ преди извършване на плащане и да получат разрешение за него.

При оценка на въздействието на разпоредбите на чл. 45, ал. 29а и ал. 29г от ЗЗО, с оглед придадената обратна сила, ще бъдат установени несъответствия при всички лечебни заведения относно подадената информация в НАП и АМ, получените разрешения за извършване на плащания и самите плащания към изпълнителите по договорите.

Практически невъзможно е да не бъде обезпечено лечението на пациентите с необходимите медикаменти в период предхождащ реалното приложение. Противното би означавало абдикиране от предлагането и прилагането на идеалната цел на болничните заведения, въпреки законодателната правноорганизационна форма на „търговски дружества".

Последователното организиране от законодателя на оксиморона „търговец- задължено лице да опазва живота и здравето на пациентите и да предлага на навременно и ефективно лечение" категорично влече след себе си едно единствено последствие, а именно неефективно здравеопазване, калкулация на счетоводни загуби, влошаване на финансовите показатели на дружествата, пряко последствие за „негово величество пациента" в името, на който сме полагали Хипократова клетва. Пациентът прекрачил прага на лечебното заведение има една единствена надежда – да му бъде предложена адекватна и навременна медицинска помощ. Въведено изменение обаче, с цел да не допускане нарушение на редица дисциплиниращи и контролиращи нормативни актове, скрепени със солидни санкции и административно-

АУБРБ
АСОЦИАЦИЯ НА УНИВЕРСИТЕТСКИТЕ БОЛНИЦИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

1431 София
ул. „Свети Георги Софийски" 1
e-mail: aub@aub.bg
www.aub.bg

наказателна отговорност, ни поставя в невъзможност да изпълним вменените ни задължения да постигаме идеалната и безкористна цел, в името на която сме полагали Клетва!

Уведомявам Ви, че новият ред на НЗОК за реимбурсиране на стойността на приложените за лечение на пациенти с онкологични и хематологични заболявания лекарствени продукти, ще има негативно въздействие както върху лечебните заведения така и върху търговците на едро с лекарствени продукти.

Макар способът „средна цена" да е най-популярния счетоводен способ за определяне на цена на стоки, същият е крайно неподходящ в сектор здравеопазване, отчитайки основната цел на лечебните заведения в страната, а именно запазване на човешкия живот. Необходимо е балансиране между целите на регулаторните политики от една страна и обективна оценка на въздействието на споменатите нормативни разпоредби.

В тази връзка и на основание чл. 52 от Конституцията на Република България е необходимо извършването на законодателни промени в нормативната уредба, досежно въвеждане на задължение на НЗОК да заплаща директно стойността на лекарствените продукти на търговците на едро с лекарствени продукти използвани в лечебните заведения за болнична медицинска помощ, по сключен между тях договор, съобразно средно претеглените стойности на лекарствените продукти, които се заплащат от НЗОК извън стойността на оказваните медицински услуги.

По този начин на първо място, ще се избегне възможността за причиняване на финансови загуби на бюджетите на лечебните заведения, ще се предотврати възможността за заплащане на един и същ лекарствен продукт на различни цени и на последно място ще се осигури навременно лечение на пациентите на лечебните заведения за болнична медицинска помощ.

Друга възможност за гарантиране на предвидимост при разходването на публични средства от бюджета на НЗОК, ще е приемането на изменения в нормативната уредба, с които да се приеме, че лекарствените продукти заплащани от НЗОК извън стойността на клиничните пътеки се заплащат на лечебните заведения, по осреднени стойности, действащи към датата на заявката на лекарствените продукти от лечебните заведения, а не към датата на отчитане приложението на лекарствените продукти.

По този начин методологията за заплащане на лекарствените продукти ще създаде реална възможност, с висока степен на вероятност за предвиждане за напред поведението лечебните заведения за болнична медицинска помощ да е съобразено с принципите на законност и с определените от НЗОК среднопретеглени цени на лекарствените продукти, без това да ги поставя в позицията на нарушители на нормативната уредба. (ЗЗО, ДОПК, Наредба № 10 от 2009 г., Наредба № 5 и др.)

Предвид гореизложеното, моля да преразгледате ефекта върху приложението на новите правила на чл. 45 от ЗЗО, съответно на Наредба № 10 от 2009 г. за условията, реда, механизма и критериите за заплащане от Националната здравноосигурителна каса на лекарствени продукти, медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели и на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, договаряне на отстъпки и възстановяване на превишените средства при прилагане на

АУБРБ
АСОЦИАЦИЯ НА
УНИВЕРСИТЕТСКИТЕ БОЛНИЦИ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

1431 София
ул. „Свети Георги Софийски" 1
e-mail: aub@aub.bg
www.aub.bg

механизъм, гарантиращ предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК и своевременно да предприемете необходимите мерки за предотвратяване на поредните проблеми, пред които тези правила изправят системата на българското здравеопазване.

С уважение,

ПРОФ. Д-Р КРАСИМИР ИВАНОВ, Д.М.Н.
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА АСОЦИАЦИЯТА
НА УНИВЕРСИТЕТСКИТЕ БОЛНИЦИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ